

Centre on Strategies for Public and Civil Entrepreneurs

Noodzaak van nieuw leiderschap voor de publieke zaak

Boeklancering Pakhuis de Zwijger 30 januari 2019

Dr. Steven P.M de Waal

@stevendewaal

www.publicspace.nl

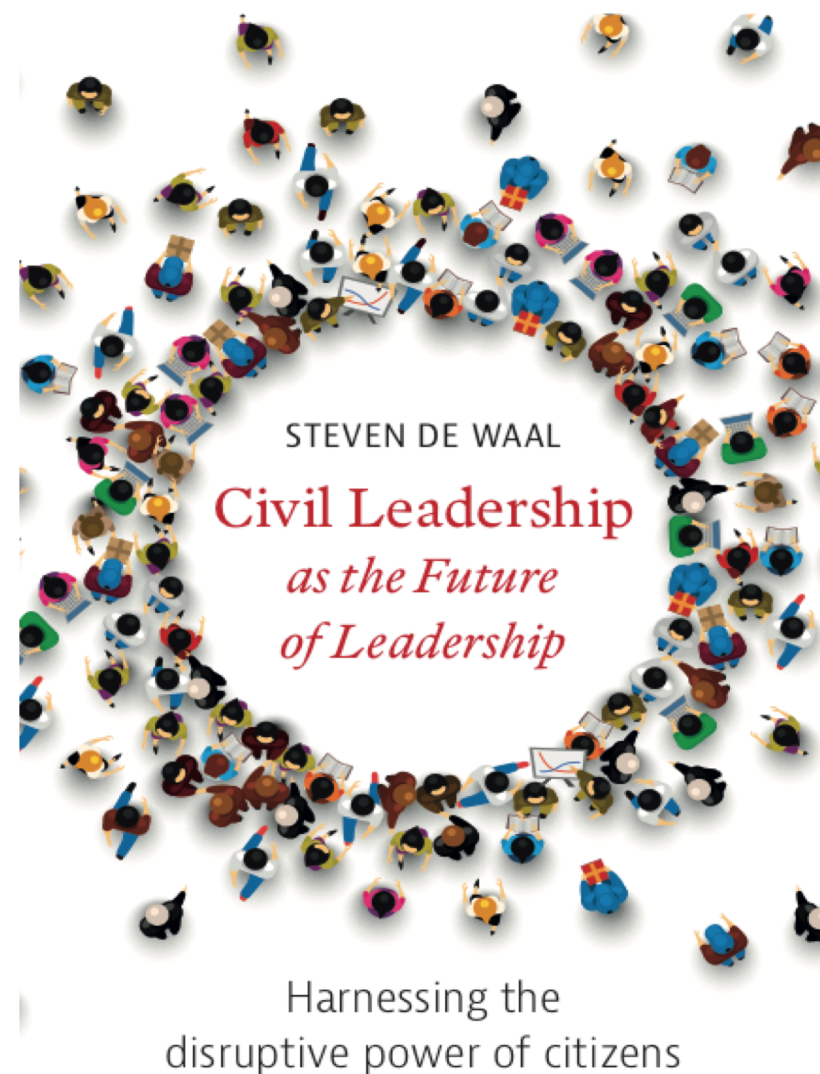
Book on Amazon.com, end of 2018

- **Digital Civil Revolution.**
- **Disruption is not restricted to markets.** It totally transforms the media landscape, public opinion, political debate, and the roles of industry and the state towards citizens.
- **Special kind of civil leadership** needed to harness this new civil power that can disrupt the public domain.

2 grote lijnen:

I. **Strategische analyse:** hoe verandert de nieuwe digitale technologie de mensheid, het samenleven, de communities en dus ook de politiek, democratie en publieke dienstverlening

II. Het enige strategische antwoord: een **nieuw publiek leiderschap, civil leadership**, van 'one of us, citizens'

DenkNetwerk met Missie: “Creating Winning Strategies for the Common Good”

SPACE: Centre on Strategies for Public And Civil Entrepreneurs

Hoofdthema: Bevorderen Actief Burgerschap en (Maatschappelijk) Ondernemerschap

Middelen: Actieve website, social media, debatbijdragen, lezingen, congressen, boeken/publicaties, eigen research, eigen debatten, studies

Opgericht 2001. Zelfstandige stichting sinds 2004

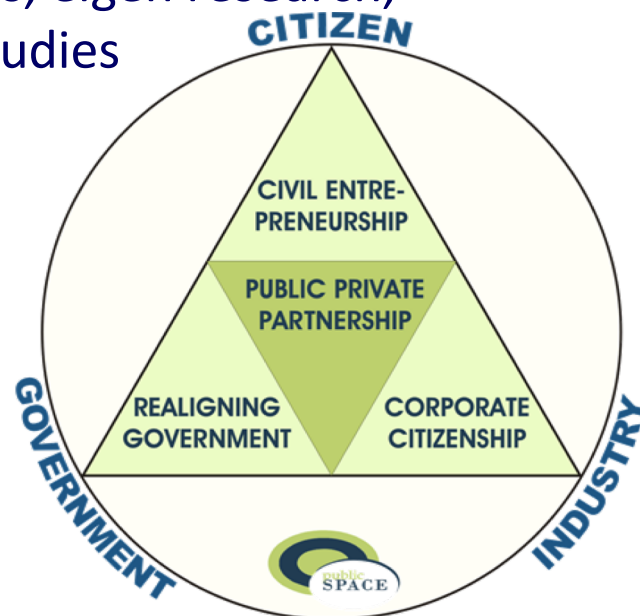
Geen externe financiers of opdrachtgevers; geen compromisteksten: **Onafhankelijk**

Geen rationele pretentie:

Missiegedreven

Niet winst- of subsidiegericht: **Non-Profit**

Per casus/issue op zoek naar beste expertise en meningen: **DenkNetwerk**

Kern Strategische Analyse

- a. **We zitten in 3^e revolutie van de mensheid dankzij nieuwe digitale technologie: #digitalcivilrevolution**
- b. **Publieke opinie is nu werkelijk van het publiek**
- c. **Er is een permanente publieke tribune**
- d. **Er is een fundamenteel nieuw medialandschap dankzij nieuw 3^e kanaal (naast pers, TV/Radio) van, voor en door burgers.**
Effecten: Battle for the eyeballs. Iedereen journalist
- e. **Zelforganisatie van onderop veel gemakkelijker, sneller en omvattender.**
Effecten: zwermgedrag, pop-up locaties, coöperaties en wens tot co-productie

It's not technology, stupid, it is mentality (& tools & training)

Een zwerm stuurt alleen op connectie en richting, heeft geen leider, geen structuur, geen bestuur

Waarom zou je dit uitzenden? Nog belangrijker: waarom zou je ernaar kijken (met zoveel alternatieven)?

Onze pers heeft nog niet door dat ze moet concurreren met directe kanalen.

Beste voorbeeld:
grootste kanaal NPO
heette tot voor kort:
'Uitzending gemist'

Zeer instructief voorbeeld: casus Stef Blok

Zie het verschil

Zwermorganisatie en pop-up ook in Nederland: #POinActie

Het enige dat zal helpen is nieuw gezaghebbend publiek leiderschap: #civilleadership

Gezag zal opnieuw veroverd moeten worden

Positie helpt niet of zelfs tegen je

Alle leiderschap is persoonlijk

Kernelementen:

- a. Goede karakter, goede waarden en goede attitude: 'one of us, citizens'**
- b. Boodschap vanuit oprechte en herkenbare passie voor de publieke kwestie**
- c. Retorische skills die dat alles laten zien tegenover een publieke tribune**

Maatschappelijk leiders in mijn promotieonderzoek: private for public

Ds Visser: Verslaafdenopvang
Piet Boekhoud: Vernieuwing ROC
Echtpaar Sies: Oprichting Voedselbanken
Mei Li Vos: oprichting Alternatief Vakbond
Leon Bobbe: Te Huur & Te Koop

Zoek het verschil

Boeiendste is vooral het snelle leervermogen van Macron. Ik heb nog heel weinig politiek bestuurders gezien die dat hebben en het ook publiek laten zien.

Er zijn nog steeds hoopgevende voorbeelden

Leoluca Orlando: burgemeester Palermo verwelkomt asielzoekers

Flavia Kleiner: winnaar Zwitsers referendum tegen rechts-extremisten

Marjan Minnesma: via Urgenda rechtszaak met kabinet onder druk rond klimaat

Grootste slagen in Nederland (ter discussie!)

1. **Teveel geloof in regels, procedures en toezicht in plaats van personen.
Leiderschap in het algemeen onderbelicht**
2. **Recruterings- en selectiepolitiek van politieke partijen verzwakt en vaak niet op goede kenmerken: private for public neemt in belang toe, ook voor werving**
3. **Bestuursstijl vanuit 'Polderpaternalisme' en 'Binnenkamertjes': zwak in retoriek en dus tribunes**

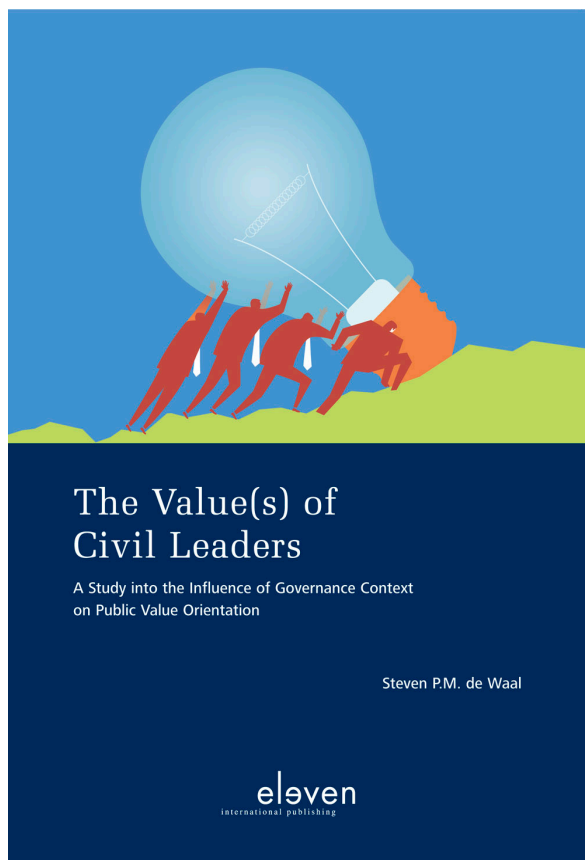
BIJLAGE

Achtergrond en persoonlijke info

Boeken 2014, 2015 en 2017

Hoofdstuk over Nederlands Publiek Leiderschap (2017)

(zie ook <https://www.publicspace.nl/2018/02/14/nederlands-publiek-leiderschap/>)

Nadere info op de site

Afbeelding uit samenvattend FD artikel; te vinden op site www.publicspace.nl

- <https://www.publicspace.nl/2015/03/16/portretten-maatschappelijk-leiders>
- Voor samenvatting, portretten en overzicht onderzochte maatschappelijk leiders
- Apart blog met 10 punten samenvatting:
<https://www.publicspace.nl/2014/11/06/de-waarden-van-maatschappelijk-leiders-10-punten>

Hoofdthema's Public Space & accent nu

Burgerkracht (100 jaar basis publieke sector; Commons, o.a. gildes) *met Burgermacht (2015)*: Wettelijke bevoegdheden burger-initiatief

Burger-Disruptie van Democratie (2015): Burgers direct & ongecensureerd onafhankelijk kanaal; Directe democratie

Burger-Disruptie van Publieke Diensten (2015): Opkomst zelforganisatie, co-productie, peer-reviews & own choice

ChinaZorg (2011): Zorgstelsel = politiek/polder gestuurd, aan randen beetje markt, dus nauwelijks patiënten-macht

Strategisch denken: 'Beating the odds'

Aristoteles: Deugden, Karakter, Afweging in context; Rulebased = padvinderseed

Maatschappelijke Onderneming (2000): Basis civil society, dus non-profit en missiegedreven, naast (ook) markt en overheid

Maatschappelijk Leiderschap (2014): Personen belangrijker dan structuur; Burgerschap in de Boardroom; Managementparadigma

Persoonlijke achtergrond

Professie: Strategie Consultant. Overwegend publieke sector, o.a. volkshuisvesting, gezondheidszorg, hoger onderwijs, energie. Ook landelijk niveau: brancheverenigingen en departementen

Studie 1973-1979 Andragologie (RUU), cum laude. Promotie USBO 2014

Begin carrière (1979-1984): Gemeente (welzijnsplanning) en Ministerie van BZK (reorganisatie Rijksdienst)

Vanaf 1985 - 2003: Boer&Croon Strategy and Management Group

1992 - 2003 Venoot; 1997-2001 Bestuursvoorzitter

2001-2005: lid partijbestuur PvdA, o.a. voorzitter Cie. Zorgstelsel

Nu:

Oprichter (ca. 2002) en voorzitter Public SPACE Foundation

Actief Burger, o.a. voorzitter non-executive boards, accent op turn-around en strategische vernieuwing: cultuursector, betaald voetbal, woningcorporaties, publieke omroep